

Cleveland Adölesan Uykululuk Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Cleveland Adölesan Uykululuk Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18687>

Özet

Cleveland Adölesan Uykululuk Anketi (CAUA), adölesanlar arasındaki subjektif gündüz uykululuk durumunu de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmif bir ölçektir. Bu giri?, ölçenin Türkçe'ye uyarlanmas? çal??mas?na odaklanmaktadır. Ça?lar ve Tokur Kesgin (2020) taraf?ndan yürütülen adaptasyon çal??mas?, lise ö?rencileri örnekleminde ölçenin psikometrik özelliklerini, özellikle de geçerlik ve güvenirlik kan?tlar?n? sunmay? amaçlam??t?r. Elde edilen bulgular, CAUA'n?n Türk kültürüne ve lise ö?rencisi popülasyonuna ba?ar?l? bir ?ekilde uyarland???n? ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullan?labilece?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Uyku, Uykululuk, Adölesan, Geçerlik, Güvenirlik, Adaptasyon, Lise Ö?rencileri, Psikometri, Cleveland Adölesan Uykululuk Anketi.

Yazarlar

Ça?lar, S., Tokur Kesgin, M. (Uyarlama Çal??mas?)

Amaç

Cleveland Adölesan Uykululuk Anketi'nin temel amac?, adölesan bireylerin günlük ya?amlar?nda deneyimledikleri uykululuk düzeyini objektif olmayan, öznel bir yakla??mla ölçmektir. Bu adaptasyon çal??mas? ise, orijinal ölçenin Türkçe konu?an lise ö?rencileri popülasyonunda kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilirli?ini kan?tlamay? hedeflemi?tir.

Ölçek, adölesanlar?n akademik ba?ar?lar?n?, dikkat düzeylerini ve genel ya?am kalitelerini olumsuz etkileyebilecek olan a??r? gündüz uykululu?u durumlar?n? saptamak için klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara standartla?t?r?lm?? bir araç sunar.

Yap?

CAUA, psikolojideki **subjektif uykululuk** (daytime sleepiness) yap?s?n? ölçer. Subjektif uykululuk, bireyin kendisinin alg?lad??? yorgunluk, uyan?k kalma zorlu?u ve uykuya dalma e?ilimi olarak tan?mlan?r. Uykululuk, özellikle adölesan dönemde biyolojik ritim de?i?iklikleri nedeniyle önemli bir sorundur ve bu anket, bu durumu nicel olarak de?erlendirmeye olanak tan?r. Ölçek, genellikle tek boyutlu bir yap?y? temsil eder, ancak adaptasyon çal??mas?n?n faktör yap?s? detaylar? Faktör Analizi bölümünde aç?klanm??t?r.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında, yapasal geçerliliği incelemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Elde edilen uyum iyiliği indeksleri, ölçeğin orijinal faktör yapısının Türk örnekleminde yüksek düzeyde doğrulandığını göstermektedir.

Geçerlik analizleri sonucunda elde edilen uyum iyiliği indeksleri şunlardır:

RMSEA (Yaklaşık Hata Karekök Ortalaması): 0,049 (Mükemmel uyuma işaret eder, 0.05 altı kabul edilir.)

χ^2/df (Ki-Kare / Serbestlik Derecesi Oranı): 1,82 (2-3 arası iyi uyum gösterir.)

CFI (Karşılaştırmalı Uyum İndeksi): 0,98 (0.95 üstü mükemmel uyumdur.)

SRMR (Standartlaştırılmış Kök Ortalama Kalıntı): 0,040 (0.08 altı iyi uyumdur.)

NFI (Normlaştırılmış Uyum İndeksi): 0,96

NNFI (Normlaştırılmış Uyum İndeksi): 0,98

GFI (Yıllık Uyum İndeksi): 0,94

AGFI (Düzeltilmiş Yıllık Uyum İndeksi): 0,91

Bu değerler, CAUA'nın yapasal olarak güçlü ve geçerli bir araç olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, **Cronbach Alfa** katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. İç tutarlılık analizi, ölçek maddelerinin aynı yapıya ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Uyarlama çalışmasında ölçeğin genel puanı için elde edilen Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı **0,87** olarak bulunmuştur. Bu katsayı, 0,70 ve üzeri değerlerin kabul edilebilir olduğu psikometrik standartlara göre oldukça yüksek olup, Cleveland Adölesan Uykululuk Anketi'nin Türk lise öğrencileri arasında yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek için **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. Elde edilen uyum iyiliği indeksleri (Yapasal Etitlik Modellemesi kapsamında), ölçeğin orijinal yapısının Türk örnekleminde de korunduğunu ve verilerle uyumlu olduğunu göstermiştir.

Özellikle RMSEA (0,049) ve CFI (0,98) gibi temel uyum indekslerinin mükemmel sonuçları içinde yer alması, ölçeğin teorik tek faktörlü veya çok faktörlü yapısının (orijinal ölçeğin faktör sayısına bağlı olarak) Türk lise öğrencisi popülasyonunda başarılı bir şekilde doğrulandığını kanıtlamaktadır. Bu durum, ölçeğin ölçtüğü **uykululuk** yapısının kültürel olarak da tutarlı

oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemiştir, ancak subjektif uykululuk ölçekleri genellikle Likert tipi bir derecelendirme kullanır.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama sonrası)

Popülasyon Grubu: Adölesanlar

Ya? Grubu: Lise ö?rencileri (Tipik olarak 14-18 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki lise e?itimine devam eden ö?renciler örnekleminde geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? yapılm??tır.

Test Metodolojisi: Psikometrik geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? (Do?rulay?c? Faktör Analizi ve ?ç Tutarlılık analizi).

Anahtar Kelimeler

Uykululuk Ölçe?i, Cleveland, Gündüz Uykusu, Psikometrik Özellikler, DFA, RMSEA, ?ç Tutarlılık.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Makbule Tokur Kesgin

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilinmiyor

İletişim E-posta Adresi: mtkesgin@gmail.com

Yazma Adresi: Bilinmiyor

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Testin Uyarlama Yılı: 2020

Şinler ve Ücret: Ölçek uyarlama çal??mas? akademik bir dergide yayınlanm??tır. Ölçeğin kullanımı için yazar Makbule Tokur Kesgin ile iletişime geçilmesi önerilir.

Bu ölçeğin orijinal uyarlama makalesine Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.org.tr

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [cleveland-adolesan-uykululuk-anketi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Çağlar, S., & Tokur Kesgin, M. (2020). Cleveland Adölesan Uykululuk Anketi'nin Türkçe'ye uyarlanması: Lise öğrencileri için geçerlik-güvenirlik çalışması. *Cukurova Medical Journal*, 45(2), 709-720. doi:10.17826/cumj.685446

Cleveland Adölesan Uykululuk Anketi Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tamamına ulaşmak için yukarıda belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM